

Dokument ze zasedání

B9-0529/2023

12.12.2023

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o pokusu o státní převrat v Guatemale
(2023/3031(RSP))

Jordi Cañas, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
za skupinu Renew

Usnesení Evropského parlamentu o pokusu o státní převrat v Guatemale (2023/3031(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Guatemale, zejména usnesení ze dne 14. září 2023 o Guatemale: situace po volbách, právní stát a nezávislost soudnictví¹,
 - s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o prezidentských volbách v Guatemale, která učinil ve dnech 21. a 28. srpna 2023, a jeho prohlášení ze dne 8. prosince 2023 o nejnovějším vývoji v Guatemale,
 - s ohledem na předběžná prohlášení volební pozorovatelské mise EU ze dne 27. června a 22. srpna 2023 a na její závěrečnou zprávu předloženou dne 13. listopadu 2023 v Guatemale,
 - s ohledem na prohlášení mluvčího generálního tajemníka OSN ze dne 8. prosince 2023 o nedávném vývoji v oblasti přechodu Guatemaly k demokracii,
 - s ohledem na prohlášení vysokého komisaře OSN pro lidská práva Volкера Türka ze dne 9. prosince 2023, v němž vyjadřuje politování nad neustálými pokusy o zpochybnění výsledků voleb,
 - s ohledem na prohlášení generálního sekretariátu Organizace amerických států ze dne 8. prosince 2023 odsuzující pokus o státní převrat v Guatemale,
 - s ohledem na prohlášení Aliance pro rozvoj v demokracii ze dne 8. prosince 2023 odsuzující kroky, jejichž cílem je zrušit všeobecné volby, zasahovat do demokratického volebního procesu a ignorovat jej,
 - s ohledem na prohlášení guatemalského koordinačního výboru obchodních, průmyslových a finančních komor (Comité Coordinador de Cámaras Comerciales, Industriales y Financieras, CACIF) ze dne 8. prosince 2023 na podporu demokracie, právního státu, nově zvoleného prezidenta, nově zvolené viceprezidentky a všech úředníků zvolených ve volbách konaných dne 25. června 2023,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 28. srpna 2023 oznámil nejvyšší volební soud oficiální výsledky pokojných a dobře zorganizovaných voleb a prohlásil, že v prezidentských volbách konaných dne 20. srpna 2023 byli kandidáti hnutí *Semilla* Bernard Arévalo a Karin Herreroová zvoleni prezidentem a viceprezidentkou Guatemaly;
- B. vzhledem k tomu, že hnutí *Semilla* se stalo předmětem selektivních a svévolných právních a procesních kroků ze strany nejvyššího státního zastupitelství, neboť

¹Přijaté texty, P9_TA(2023)0322.

Bernardo Arévalo byl v prvním prezidentském kole, které se konalo dne 25. června 2023, potvrzen jako jeden ze dvou prezidentských kandidátů s nejvyšším počtem hlasů;

- C. vzhledem k tomu, že dne 8. prosince 2023 členové nejvyššího státního zastupitelství Guatemaly, konkrétně vedoucí úřadu zvláštního státního zástupce proti beztrestnosti (FECI) José Rafael Curruchiche a státní zástupkyně Leonor Moralesová Lazová, prohlásili, že budou usilovat o zrušení výsledků voleb konaných dne 25. června 2023 kvůli údajným nesrovnalostem ve formulářích na sčítání hlasů ve volebních místnostech (*acta 4*) ve všech pěti volebních kolech a v systému předávání a oznamování předběžných volebních výsledků;
- D. vzhledem k tomu, že státní zástupci rovněž požádali, aby byl nově zvolený guatemalský prezident Bernardo Arévalo zbaven imunity;
- E. vzhledem k tomu, že nově zvolený prezident Bernardo Arévalo pokus státních zástupců o zneplatnění jeho volebního vítězství důrazně odmítl a kroky nejvyššího státního zastupitelství označil za „zvrácené“ a za „pokus o převrat“;
- F. vzhledem k tomu, že předsedkyně nejvyššího volebního soudu Blanca Alfarová, jejíž úlohou je takové situace řešit, okamžitě nejvyššímu státnímu zastupitelství odpověděla, že výsledky voleb jsou neměnné a že jsou „platné a certifikované“, a uvedla, že „vítězství daných osob je zákonitě potvrzené a musejí se dne 14. ledna 2024 ujmout svých funkcí“;
- G. vzhledem k tomu, že předsedkyně nejvyššího volebního soudu poznamenala, že jakýkoli pokus o zabránění voleným představitelům, aby nastoupili do funkce, „by znamenal narušení ústavního pořádku“;
- H. vzhledem k tomu, že dne 1. prosince 2023 opustili čtyři soudci nejvyššího volebního soudu zemi poté, co Kongres odhlasoval, aby byli zbaveni imunity, v jasné snaze stran, které v prezidentských volbách prohrály, dále zasahovat do výsledků a zcela ignorovat vůli voličů vyjádřenou ve volbách;
- I. vzhledem k tomu, že neustálé pokusy o zvrácení výsledku voleb, soustavné snahy o kriminalizaci nezávislých soudních orgánů a účelové využívání soudních orgánů a úřadů státního zastupitelství odsoudili Parlament, EU a další mezinárodní partneři;
- J. vzhledem k tomu, že volební pozorovatelská mise EU sledovala celý volební proces na pozvání guatemalských orgánů a dospěla k závěru, že volby byly transparentní a dobře zorganizované, a nezjistila žádné důvody pro podezření z podvodu;
- K. vzhledem k tomu, že k podobným závěrům dospěly i další mezinárodní a vnitrostátní pozorovatelské mise;
- L. vzhledem k tomu, že v posledních letech byla v Guatemale oslabena svoboda projevu a guatemalské orgány zavedly institucionální kontroly zneužívání moci s cílem zabránit odpovědnosti za rozšířenou korupci na vysoké úrovni;
- M. vzhledem k tomu, že proti několika novinářům bylo zahájeno politicky motivované trestní vyšetřování, včetně redaktora deníku El Periódico de Guatemala Josého Rubéna

Zamory, který je od července 2022 ve vězení;

1. odsuzuje pokus o státní převrat a soustavné snahy nejvyššího státního zastupitelství o zrušení výsledků všeobecných a prezidentských voleb v Guatemale na základě nepodložených obvinění z podvodu a vyzývá k okamžitému ukončení těchto kroků;
2. odmítá veškeré politicky motivované kroky některých orgánů, které jednoznačně porušují guatemalskou ústavu a narušují integritu volebního procesu a dělbu moci, právní stát a demokracii;
3. vyzývá příslušné orgány, včetně úřadujícího prezidenta Alejandra Giammatteiho a justičních orgánů, aby přijaly opatření k zachování ústavního pořádku a právního státu, odmítly nepřijatelné pokusy o zvrácení výsledků voleb, zajistily respektování vůle, kterou svými hlasy vyjádřili guatemalští občané, a zaručily jejich občanská a politická práva, včetně práva volených úředních osob na řádné jmenování do funkce v souladu s mezinárodními a regionálními normami a guatemalskými zákony;
4. zdůrazňuje, že je třeba pohnat osoby, které brání demokracii, k odpovědnosti; vyzývá v této souvislosti Radu, aby okamžitě přijala cílená omezující opatření, mimo jiné zmrazení majetku a zákaz cestování, vůči nejvyšší státní zástupkyni Maríi Consuelo Porrasové Arguetaové, vedoucímu FECI Josému Rafaelovi Curruchichemu Caculovi, soudci Fredymu Raúlovi Orellanovi Letonovi, státní zástupkyni FECI Leonor Eugénii Moralesové Lazové a generálnímu tajemníkovi úřadu státního zástupce Angelu Arnoldovi Pinedovi Avilovi, kteří podkopávají volební proces v Guatemale z roku 2023 a systematicky využívají soudnictví k oslabení právního státu a kriminalizaci představitelů z řad opozice;
5. připomíná, že respektování nezávislého soudnictví, pluralitního politického systému a svobody projevu všech Guatemalců jsou základními právy a stěžejními pilíři demokracie a právního státu;
6. vyjadřuje znepokojení nad svévolným zadržováním státních zástupců, soudců a nezávislých novinářů; vyzývá guatemalské orgány, aby se zdržely jakékoli snahy o bránění působení obránců lidských práv, soudních orgánů a novinářů, kteří vyšetřují a odhalují korupci, porušování lidských práv a zneužívání moci;
7. vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, členské státy a delegaci EU v Guatemale, aby situaci v zemi i nadále sledovaly, dokud nebudou k dispozici jasné a pevné záruky, že bude respektována vůle voličů vyjádřená ve všeobecných volbách konaných dne 25. června 2023 a v prezidentských volbách konaných dne 20. srpna 2023;
8. vybízí orgány, aby provedly doporučení volební pozorovatelské mise EU, zejména ta, která se zabývají posuzováním nedostatků v oblasti právního státu, dělby moci a prosazování lidských a politických práv;
9. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Organizaci amerických států, OSN, guatemalským orgánům a Středoamerickému parlamentu.